

LETO XII.

ZVEZER 20.

Vrhi Slovenol: Prava vera bedi
vam luč, materni jezik bedi vam
kljuc do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebinska 20. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Sv. Lenart v Slov. gor.	317
Balkanska vojska in Jugoslovani	305	Sv. Trojica v Slov. gor.	318
Zabava:		Ptuj	318
Živalske pravljice	306	Ptujska okolica	319
Kako težko se razširja krščanska vera med zamorci	309	Svetije pri Ormožu	319
Vsi svetniki	310	Sv. Lovrenc nad Mariborom	319
Še včeraj	310	Ponikva ob juž. žel.	319
		Smarje pri Jelšah	320
Razgled po svetu.	311	Vransko	320
Orli:		Št. Vid na Planini	320
Več odločnosti in korajže	314		
Odseki Orla, pozor	315	Listnica uredništva:	
Dekliški vrtec:		Šmarje pri Jelšah: Govori so vsi varno	
Bodimo na-se ponosne	315	shranjeni. Pri priliki priobčimo, toda zalogo	
Rožica stanovitnosti	316	imamo bogato. — Radi pomanjkanja prostora	
Svetovalka	316	v prejšnjih številkah so se nekatera društvena	
		poročila, ki smo jih dobili pravočasno v roke,	
		nekoliko zakasnela. Naj se to vpošteva. —	
		Gdč. Pepica Senica: Naslova, ki bi ga radi,	
		nimamo. Pozdravljeni! — Vsakogar, ki svojega	
		prispevka še ne najde v listu prosimo potr-	
		pljenja. Vse pride počasi na vrsto. Le vestno	
		dopisujte in krepro širite »Naš Dom«!	

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K.
na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo
je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva
12. oktobra 1912.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe.
Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in
jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

== NAŠ DOM ==

Štev. 20.

V Mariboru, 15. oktobra 1912.

XII. letnik.

Pouk.

Balkanska vojska in Jugoslovani.

V o j s k a j e. Ko smo zadnjič razposlali „Naš Dom“ svojim cenjenim naročnikom, smo pisali o nevarnem položaju na Balkanu; toda, da je nevarnost tako velika, da stojimo tik pred vojsko, nismo mislili. Ne samo za nas, tudi za vso drugo javnost, je prišla vest o vojski nenadoma in je presenetila. Komaj 14 dni je minulo, ko smo zadnjič pisali „Naš Dom“, položaj se je med tem pa že popolnoma izpremenil. Prej povsod trdno upanje, da se bo dalo balkanske zmede urediti mirnim potom, danes vojska. In ne, da bi mogoče vojska samo grozila, ampak topovi in puške že govore svojo krvavo besedo. Črna gora je že napovedala Turčiji vojsko, na črnogorsko-turški meji se vrše neprestano boji, v katerih je dozdaj zmagovito črnogorsko orožje, in predno boste dobili to številko v roke, bodo napovedale že tudi balkanske države: Bolgarija, Srbija, Grška Turčiji vojsko ter bo že divjalo splošno krvoprelitje na Balkanu. Zgoditi bi se moral čudež, če bi se to ne uresničilo. V vseli najmerodajnejših političnih krogih se smatra splošno vojsko na Balkanu za neizogibno in vse vlade se trudijo že samo za tem, da bi preprečile, da bi ne nastal iz balkanskega evropski požar. Nevarnost je velika, da se to zgodi, ker je med velesilami toliko nasprotstva, toliko zavisti in toliko nakopičenega netiva, da zažostuje samo iskra in preko cele Evrope zaživja bojni ples, kakor jih je svet še malo videl.

Če pa tudi ne bo izbruhnila splošna evropska vojska, je vendar Avstrija v zelo resnem položaju. Že samo balkanska vojska zahteva od naše države, da je pripravljena na vse. Av-

strija sega s svojimi južnimi pokrajinami na Balkan, je takorekoč tudi balkanska država in ima na razvoju razmer na Balkanu mnogo življenskih interesov. Če bi prišlo tako daleč, da bi izgubila Avstrija svojo odločilno besedo, katero ima sedaj na Balkanu, da bi se izpodrinil njen vpliv iz Albanije in bi se ji zaprla pot do Egejskega morja, potem preneha biti Avstrija vlemoč. Obkrožena od vseh strani od več ali manj sovražnih sosedov, bi ne imela nobenega pota več v široki svet, razvoj njene trgovine in industrije bi bil odvisen od prijaznosti sosedov, životarila bi prav žalostno življenje.

Še bolj kot Avstrija smo pa prizadeti z balkansko vojsko Jugoslovani. Rešitev balkanskega problema v svojem koncu ni nič drugega kot rešitev jugoslovanskega vprašanja. Nobene druge skupine sorodnih in bratskih narodov ni na svetu, ki bi bila tako razcepljena in razkosana kot jugoslovanska. V nešteto malih dežel in državic je razdeljeno jugoslovansko pleme. Imate samostojnega, svobodnega Bolgara, ki ima svojega lastnega carja, in imate Bolgara, ki ječi pod turškimi jarmom; imate Srba, ki živi v lastni kraljevini, in imate Srba, ki tlačani Turčinu; imate Hrvatja, ki precej samostojno živi v naši državni polovici, in imate Hrvata, katerega pritiska k tlom nasilni Čuvaj; imate Slovenca, ki živi razdeljen v mnogo kronovin, v nekaterih stiskan od Italijana, v drugih od Nemea. Vseh vrst državljane, samostojne in sužnje, najdete med Jugoslovani. To je gotovo nezdravo in nezdržljivo.

Že dolga desetletja, da stoletja, se trudijo vsi najboljši sinovi Jugoslovancev, da bi ta neznosni položaj odpravili, da bi se jugoslovanska plemena

otresla robstva in suženjstva in bi dosegla tako pozicijo, kakoršno lahko zahteva samostojen narod. Mi Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bolgari, vsi se trudimo in mučimo, da bi se odkrižali najrazličnejših jerobov, ki nas samo izžemajo. Sedanja balkanska vojska tudi ni nič drugega, kot boj za osvoboditev. Ne tiče se ta boj direktno nas Slovencev in bratov Hrvatov, vendar ne bo ostal brez posledic za nas. Naši krvni nasprotniki, Nemci, že žeje, da bi zmagali Turki, ker nas Jugoslovane sovražijo. In če bi se to zgodilo, potem bi bili napram vsem jugoslovanskim rodovom še oholejši in nasilnejši kakor so dozdaj. Ker smo jim pa mi Slovenci najbližji, bi najbrž mi največ trpeli.

Pa še drugi moment je, ki napravlja balkansko vojsko za nas še večje važnosti. Skrb za naš narodni obstoj nam narekuje, da skrbimo, da se osvoboditev južnejših jugoslovanskih bratov ne bo izvršila tako, da bi bili izročeni mi na milost in nemilost našim nemškim sosedom na severu. Mi simpatiziramo z našimi slovanskimi brati na Balkanu, ki so prijeli za orožje, da osvobode iz turškega jetništva svoje rodne brate. Tudi naša zgodovina je prepletena s krvavimi spomini na krvoločnega Turčina in samo želimo, da bi imel sveti boj balkanskih Slovanov popolni uspeh. Turčina bi doletelo samo zaslužen plačilo, če bi bil premagan in bi izgubil oblast nad krščanskimi rodovi, ki trpe pod njegovo kruto vladno že dolga, dolga stoletja. Dal Bog, da bi jim zasvetila zlata svoboda, da bi polumesec ne gospodoval več nad križem!

Kakor tedaj vroče želimo zmage orožju balkanskih narodov, tako tudi vroče prosimo, da bi jih zmaga ne opijanila. Mnogo opravičenega srda je nakopičenega v jugoslovanskih rodovih na Balkanu na našo državo. Če-

prav je od nekdaj jasno, da je bodočnost naše države na jugu, ker le tu ima odprto pot v svet, se vendar naši državniki niso nikdar potrudili, da bi si ugladili pot preko teh pokrajin. Nasprotno, s krivicami, zatiranjem in samooblastnim vladanjem so podžigali ljudska srca proti sebi in metali težke ovire na pot, po kateri so kanili sami hoditi. Ni treba dolgo iskati okrog sebe in vzbujati spomine, zažostuje, če pogledamo, kako teptajo avstrijske vlade naše pravice zlasti v obmejnih krajih, in kako sramoto se dela Hrvatom s Čuvajevim režimom, da spoznamo, kako je politika naše države nasproti jugu nespametna, pogubonosna, samomorilna.

Umevno, če se je pri takih razmerah udomačil pri balkanskih rodovih strah pred avstrijsko, švabsko politiko, če preletava Srba ali Bolgara groza, ako se ga spomni na avstrijsko vladu. Naravno je tudi, če so se iz tega izcimile razne protiavstrijske težnje, kakor n. pr. velikosrbska ideja. Toda čeprav si lahko razlagamo, kako je prišlo do te ideje, vendar jo moramo najodločneje odkloniti. Vresničenje velikosrbske misli, ki se sicer nikoli ne bo izvršila, bi bilo za nas Slovence in Hrvate istovetno z narodno smrtjo. Potisnjeni bi bili med dva nasprotna si kamena in bi se ne mogli gibati. Za nas avstrijske Jugoslovane je vitalnega pomena, da ima Avstrija odprto pot na Balkan, ker le potem se mi lahko gospodarsko osamosvojimo in razširimo ter povzdignemo svojo napredujočo kulturo. Rešitev balkanskega problema se ne sme izvršiti nikdar v nasprotju z našimi slovensko-hrvaškimi težnjami in naloga Avstrije je, da s smotreno politiko, ki ne bo več poznala Čuvajev, krivic in nasilij, omogoči tako rešitev. V to pomozi Bog in sreča junaka!

Zabava.

Živalske pravljice.

Družba sv. Mohorja je začela rav-

nokar razpošiljati književni dar za leto 1912.

Cenjani uđje prejmejo letos naslednje knjige: 1. Zgodbe sv. pisma, 18. zvezek (zadnji). 2. Kolerar za l. 1913. 3. Balade in romance. 4. Podobe iz misijonskih dežel, II. zvezek. 5. Slovenske Večernice, 66. zvezek. 6. Zgodovina slovenskega naroda, II. zvezek. Kdor je doplačal 60 vin. za broširan, oz. 1 K za vezan izvod, prejme kot sedmo knjigo še: Razne vesti. Kdor je doplačal 80 vin. za vezan izvod z rdečo obrezo, oz. 1 K 30 vin. za vezan izvod z zlato obrezo, prejme kot osmo knjigo: Evangelijska zakladnica. Knjige so zelo lepe in bodo nudile našemu ljudstvu sedaj v bližajočem se zimskem času mnogo duševnega vžitka. V naslednjem prinašamo iz zanimive knjige: „Razne povesti“ tri „Živalske pravljice“.

Sinica.

P r v a: Take zime pa še ne pomnim, odkar je umrla moja mati. Takrat je bila res huda, a vendar malo milejša kot letos.

D r u g a: Jaz sem že stara, pa nisem v vseh svojih letih pretrpela toliko mraza in lakote kot to zimo.

P r v a: Da bi vsaj hrane imele dovolj! Mraz bi še na kak način pretrpele. A če iz želodca ni toplote, je tudi od drugod ni.

D r u g a: Včasili smo vsaj na drevju dobile kako jajcece, sedaj je pa vse pod snegom. Včeraj sem malo odkopavala na neki veji, kar se ti vsuje sneg name! Toliko, da me ni pokopalo! Sedaj se skoro ne upam skakljati po vejah.

P r v a: Jaz pa! Danes zjutraj sem bila posebno lačna. Oblotela sem vso vas, a nikjer ne našla zrnca. Mislila sem že na smrt. Kar ti zagledam na drevesu iz desk zbito ptičnico. Znanja mi je dobro taka naprava! Sedem poleg nje in pogledam, kaj je notri. Kar omamilo me je, kar sem videla! Koščki kruha in zrnca! O kako bi bila rada prišla do njih! A vedela sem, da se vjamem, kakor hitro skočim v ptičnico. Krepko sem se premagovala, a komaj, da me ni premagalo poželjenje. Zberem vso svojo modrost in premiš-

ljuje, kako naj pridem do hrane. V hipu mi pade dobra misel v glavo: Skočim na pokrov ptičnice, skačem po njem — lop! Ptičnica se zapre in — pade na tla. Nekaj zrnj pade iz nje, jaz pa po-nje! Tako sem hitela, da se mi je dvakrat zaletelo. Bala sem se, da bi ne prišel kdo blizu in ne potepal zrnec. Komaj poberev vso hrano, že prihiti deček in žalostno gleda na zaprto ptičnico. Vedel je takoj, da ni ptičke notri. Jaz sem se mu pa smejala na bližnjem drevesu.

D r u g a: Kako, da so vendar ti otroci tako hudobni? Kaj imajo vendar od revnega ptička, če ga vjamejo in jim slednjič umrje v kletki?

P r v a: Veš, saj niso tako hudobni! Pameti nimajo, pameti! Pa učiteljev in starišev ne poslušajo. Slišala sem na šolski stregi, ko so govorili o nas. Učitelj jim je pravil, kako koristne smo ravno me siničke in jim naročal, naj nam pozimi mečejo hrane. No, nekateri se nas včasili res spomnijo. Drugi so pa menda bolj trde glave, da pozabijo na vse lepe nauke. Taki, ki nam nastavljajo ptičnice, so navadno nevedneži, ker jim ni znano, da na prostem v lepem vremenu več koristimo ljudem, kot pa če bi v jetništvu zglele vsak dan zlato jajcece.

D r u g a: Jaz poznam pridnega dečka, ki večkrat natrosi za nas zrna na okno. Sedaj je pa najbrž bolan, nikjer ga več ne vidim in tudi zrnec ne dobim več na oknu. Seveda v bolzni mu ne pride to na misel. Da bi vsaj ne umrl! Tako rada ga vidim!

P r v a: Vsake vrste ljudje so. Tukaj doli pod vasjo pa živi star dedec, ki ne privošči ptiču niti drobtine. Zadnjič sem sedela na jablani pred hišo. Mož prinese kuram nekaj žita in postoji na pragu. Mene je trla lakota, zato zletim h kuram, Petelin me je sicer grdo gledal, a rekel ni nič. Tudi kure so me pustile, da sem zobala ž njimi. Ker je priletelo še nekaj mojih tovarišev-ptičev, se mož jezno započi proti nam in reče: „Ptiči snedeni, vse bi radi požrli!“ Odletela sem daleč proč, ker ne morem videti takega člo.

veka. Namenila sem se že davno, da naredim na njegovem vrtu gnezdo, a sedaj sem se premislila. Najpa sam obira mrčes!

D r u g a: Ali ne veš, da je to največji skopuh v vasi? Še kruha si ne privošči. Po zimi je v sobi vedno bos, da ne raztrga toliko čevljev. Pa ima dosti denarja, otrok pa nič.

P r v a: Poglej, tam-le se je okno odprlo. Nekdo ima nekaj v roki. Drobne so! Hitiva, dobri ljudje so tam!

Netopir.

Ko je naš Izveličar visel na križu in trpel grozne bolečine, so žalovale vse stvari na zemlji. Gozdne živali so se poskrile v svoja zavetišča, ptiči so umolknili in celo cvetice so nagnile nežne cvetove v znak žalosti.

Le netopir ni žaloval. Brezskrbno je letal okrog — takrat je bil namreč še ptič — in celo prepeval. Priletel je tudi do Kristusovega križa in se začel zaletavati vanj.

Zato ga je Bog hudo kaznoval. Vzel mu je peruti, samo koža mu je še ostala tam — za spomin, da je bil nekaj ptič. Vso njegovo postavo je predrugačil; iz lepega ptiča je postal ostuden žužkojed. Vzel mu je dar petja in ga obsodil v temo. Solnčne svetlobe od takrat ne more več gledati. Po dnevi je skrit v kakem temnem kotičku in v spanju mora viseti z glavo navzdol.

Kadar pa nastane mrak, zapusti svoje skrivališče in leta plašno okrog. Še sedaj se včasih zaleti v kako drevo ali tudi v človeka in vselej se baje spomni davnega prednika, ki ni spoštoval Odrešenika in je zato Bog kaznoval vse njegove potomce.

Pes in mačka.

Pes je sedel na pragu. Kar pribeži iz kuhinje mačka, za njo pa gospodinja, ki kriči na vse grlo, da se sliši po celi vasi.

„Tatica tatinska! Vse mi hoče požreti“, se jezi gospodinja, obrnjena proti gospodarju, ki je prišel na vpilje iz hiše. „Zadnjič mi je polizala mleko,

danes pa se je spravila nad maslo. Kar proč s to živaljo, jaz je ne morem več trpeti.“ Mož je poslušal te besede in molče odšel v hišo. Tudi gospodinja se je vrnila v kuhinjo.

Črez nekaj časa pride mačka nazaj k hiši in sede poleg psa.

„Si videl“, reče psu, „kaka jeza je to, če se le pritaknem kake jedi?“

Pes: „Seveda ti ne bodo pustili, da bi kradla.“

Mačka: „Da bi ti vedel, kako šele drugi kradejo! Gospodinja sama je taka! Le poslušaj, kako dela! Zadnjič je na skrivnem prodala branjevki nekaj masla. Ko pride mož domov, se začne jeziti na-me, češ, da sem jaz vse maslo pojedla. Sedela sem v veži pod klopjo in vse slišala. Par dni si nisem upala v hišo. Sicer mi ona ni ničesar hotela, a on je vedno gledal za menoj. Pod streho ima gospodar obešenih nekaj klobas. Zdaj pa zdaj smukne gospodinja gori in si katero sname, a kriva sem vendar-le jaz. Nekoč je gospodinja ravno zadnji košček te dobrote vživala, ko zasliši, da se bliža gospodar. Kaj stori? Hitro vrže meni ostane — ki sem ga prav z veseljem sprejela — potem pa začne kričati: „Glej jo, glej, tatico! Že zopet ima klobaso!“ Mož je vrgel poleno za menoj, ki me pa k sreči ni zadelo. Kako bi bila rada vse povedala, da bi bila mogla govoriti! Pretrpela sem hudo krivico in vedno gledala, da bi se maščevala nad lažnjivo gospodinjjo. Zato tudi sedaj vzamem, kar morem. Zlasti mleko imam rada, in tega je vedno dovolj, dasiravno ga gospodinja na skrivnem prodaja sosedu. Gospodar pa menja že tudi več meni veruje kot svoji ženi. Zadnjič sem zopet sedela pod streho, kjer so obešene klobase. Videl me je, a storil mi ni ničesar. Tudi gospodinja me drugače ne podi — samo takrat, kadar to vidi gospodar. Vidiš, taki so ti ljudje! Le včasih poglej gospodinjjo, kako tišči roke pod predpasnikom in pogleduje plašno okrog sebe. Takrat ima gotovo kako skrivno pot. Če pogledaš malo od strani v predpasnik, boš videl steklenico, ki bo nazaj

grede že rdeče pobarvana. Notri je vino, ki ga hodi iskat v gostilno, pa tako, da gospodar ne ve.“

Pes: „Ti pa res vse izveš. Tudi jaz sem že včasih to opazoval, a tako daleč še nisem prišel, da bi vedel, kaj naj to pomeni.“

Mačka: „Nekdo gre po veži! Gospodinja je! Poznam jo že po hoji. Beži-va, danes je nesrečen dan!“

Kako težko se razširja krščanska vera med zamorci.

Marsikdo si domišluje, da je treba misijonarju, kakor hitro se nahaja med črnim ljudstvom, samo s polnimi rokami sejati seme božje besede, in že ima po vplivanju nebeške rose bogato dušno žetev. Žalibog pa ne misli nikdo pri tem računanju na težave, katerim se misijonar ne more izogniti. Zelo mnogo jih je in hočemo najvažnejše omeniti.

Najprej trčimo ob trdovratnost paganov samih, ki niso pripravljene, potem ko so postali katoličani, odpovedati se praznovernim navadam in sramotnim šegam, katere ljubijo vsi tisti, kojih srce je popolnoma udano posvetnosti. Katoliški npravstveni pouk je v teh zadevah neizprosna, in treba je dolgega in vstrajnega dela, da privedemo le majhno število k čredi Kristusovi. Ako bi pa hoteli bolj hiteti in sprejeti večje število kristjanov, potem so ti gotovo dosti slabši. Pri dušah ima večjo vrednost jedro, kakor število.

Druga ovira je protestantizem. Kakor hitro pride katoliški misijonar v kraj, kjer ga je že prehitel protestantizem, potem je njegova služba tem težja, njegovo delo tem večje; in ako se mu je po mnogih trudih in skrbih posrečilo, da je ustanovil malo krščansko občino, bo še vendar pri njih dolgo opazoval nesrečni vpliv zmote. Isti je večji, kakor si ga moremo sploh misliti, ta vpliv protestantizma, spozna se vsled strupa, katerega je vlijal v duše, in po materialnem napredku, katerega je pospeševal.

Ako se mu posreči, da dobi takoj v začetku poglavarja za-se, da ga iz-

preobrne, ali da mu postane vsaj naklonjen, je s tem že veliko dosegel. V nasprotnem slučaju je pa zopet zelo resna ovira. Naj navedem za to nekoliko zgledov:

Misijonar namerava ustanoviti podružnico nekoliko milj proč od svojega misijona, ker že stanuje nekoliko krščanskih družin skupaj. Ako poglavar nasprotuje, zadostuje to, da so vsi moški proti njemu. Poglavar odloči zadevo. In četudi nekateri kristjani zagovarjajo novo naselitev, večina bo vendar skupaj s poglavarjem nasprotovala. Tukaj se ne da nič napraviti, treba je čakati boljših časov. — Toda, tako mi bode odgovorili, kdo pa so ti poglavarji in kakšen vpliv imajo na svoje može?

Ko sem prišel kot misijonar iz Evrope, vprašal sem nekoč enega svojih sobratov: „Vi govorite tako pogosto o poglavarju, biti mora torej važna oseba, bolj izobražen kakor drugi zamorci, razumnejši kakor oni njegovi podložniki, ki niso ravno neumni; ali bi me hoteli peljati v njegov dom?“ — „V njegovo stanovanje! To je veliko rečeno. Ali vidite tam ono skromno kolibo?“ — „Gotovo.“ — „No dobro, koliba poglavarjeva je tej popolnoma podobna. Mislite si ga potem kot potepina z navadnimi dvorskimi ženskami, ki je drznejši kot drugi, če je treba učiniti kaj hudega, da, to je hinavski zločinec, drzen lažnjivec . . .“ — „Je-li mogoče. Kako morejo biti vendar tako strašni?“ — „Njihova moč obstoja v moralnem vplivu. Podložniki se boje poglavarja in ga spoštujejo, dasiravno jim je drugače zopern. Treba mu je le usta odpreti in že so mu pokorni vsi, kakor en mož, ker se ravno bojijo muk in stisk, in če bi rekel svojim podložnikom: Ni res, sneg je črn? bi mu vsi odgovorili: Zares, tako je.“

Tukaj še en zgled. Moj prednik je vzgojil tri zamorske dečke; njih oče je umrl. Družina je bila pripravljena imenovati ga za variha. Samo en stric, zagrizen pagan, je ugovarjal. Posrečilo se mu je, dobiti za-se poglavarja; pred sočnijo so torej vsi, naščuvani od

poglavarja, izjavili, da se mora imenovati stric za varuha. Pater je bil osamljen, nihče ga ni podpiral.

„Včeraj sva šla v neko kolibo; ljudje so bili veseli, zadovoljni in srečni. Saj ste videli, ne?“ — „Da!“ — „Gotovo ste tudi opazili, kako so se ti ljudje začeli hliniti možu, ki je prijahal na konju? Tisti, ki so bili poprej bolj zgovorni, so takoj utihpili in bili čisto mirni na svojih prostorih.“ — „To je zares vzbudilo mojo pozornost.“ — „Saj vendar ni bil poglavar oni mož, ki smo ga videli, ampak njegov brat, ki nima nobene oblasti in moči.“ — „Strah pojasni tu vse. Jaz bi si dobro premislil, predno bi pred sodnijo klical take kristjane za priče; izročili bi me poglavarju in v spoznanju, da sem se motil, bi ostal sam v oblasti predrznega poglavarja in njegove družine. Le potrpite, moj dragi, izkušnja Vas bo še marsikaj naučila.“

Slednjic naj še navedem majhen dogodek, ki se je nedavno zgodil. Dva zamorska rodova sta se sprla. Neki poglavar je očitvidno povzročil upor in naščuval svoje ljudi zoper sovražnika, ki je prebival v isti deželi. Nastala je vojska, ki je trajala tri dni; na bojišču je obležalo 17 mrtvih. Poglavar je zapustil v najhujšem ognju svoj prostor in se podal k oblasti. Prišla je policija v spremstvu upornika, ki jo je poklical. Začela se je preiskava in mnogo so jih zaprli. Cela zadeva pride pred sodnijo; ta išče vzrok prepira, — a ga ne more najti. Poznali so krivca, toda nihče se ga ni upal izdati in zatoženci so bili od oznanjenega poglavarja neusmiljeno kaznovani: ab uno disce omnes.

Velike so torej težave, katere moramo premagati — in jaz nisem vseh naštel. Služba misijonarjeva je težka, a milost božja ga podpira.

Vsi svetniki.

1.

V tihi mrak zvonovi
danes se glasijo
in spomine žalne,
v srcu mi budijo...

Jutri na grobove
množica bo vrela,
nad grobovi jutri
žalost le bo vela...

2.

Jaz hodim med grobovi...
Okrašeni s cvetovi
so kot v spomladi vrti...

V spomladi sreča vlada
in v srcu vseh je nada,
nikjer, nikjer ni smrti...

A tu so vrti smrti
in upi lepi strti,
tisoči mirno spijo...

Življenje so ljubili
a vse so zapustili,
za njimi se solzijo

nešteti danes todi,
s potrtem srcem hodi
jih mnogo med grobovi...

3.

V duhu ob gomili
Tvoji tam stojim
spet po tebi oče
dragi se solzim...

Okrašena Tvoja
danes je gomila,
lepše kot je celo
leto dni že bila...

V srcu se spomini
danes mi budijo,
vzdih tisočeri
k Tebi hrepenijo...

K Tebi hrepeneti
vedno hočem oče,
tam se izpolnijo
želje moje vro

4.

Le otožno vi zvonovi
v tiho noč donite,
in spomine na umrle,
naše drage, nam budite...

Le solzite vi zemljani
njih gomile okrasite,
okrasite — a posebno
danes še za nje molite...

Dragotin.

Še včeraj...

Črez stepo še včeraj šumela
je travica v vetru,
črez travico včeraj
je pesmica z vetrom hitela.

In včeraj žgolele še v stepi
so ptičice drobne
in slušale pesem
o majki in deklici lepi.

Kozaki so pesmico peli,
oj trije kozaki;
za majko predrago
na boj so krvavi hiteli.

A kje ste, ve ptičice, danes?
in pesmica, kje si?
Kaj v žalosti tihi
k tlom travica klanjaš se danes?

Vse tiho... Krog mrtvi le spijo
in travica klanja
nad tri se gomile...
Po stepi se vrani podijo.....

M. Etinsky.

Razgled po svetu.

Vsa vprašanja notranje in zunanje politike je potisnila v ozadje vojska na Balkanu. Ne bomo Bog ve kako obširno poročali o dogodkih na bojišču. Prostor našega lista je preomejen, da bi se mogli spuščati v podrobnosti. Tudi vemo, da vsi naši cenjeni čitatelji prebirajo druge liste, ki izhajajo pogosteje in imajo več prostora, da se bavijo z vojsko, zato bomo mi povsem kratki. Najvažnejši dogodki, ki so se dosedaj zgodili, so: Balkanske države: Bolgarija, Srbija, Črna gora in Grška so mobilizirale svoje armade, ker je začela Turčija sumljivo kopiciti svoje čete ob bolgarski meji. Pripravile so se te države za vse slučaje, obenem so pa tudi izrazile zahtevo, da mora Turčija vpeljati v onih svojih evropskih pokrajinah, v katerih prebivajo kristjani, reforme, da ne bodo ti vsak trenotek izročeni samopašni volji krvoločnih Turkov. Povzdignile so balkanske države te zahteve, ker so videli, da pri Turčiji vsa posredovanja med seboj neednih in ljubosomnih velesil nič ne izdajajo. Balkanska ljudstva so mobilizacijo svojih držav pozdravila z nepopisnim navdušenjem, in s še večjo vnemo kakor prej, se je začel oglašati bojni klic. Turčija je sedaj, kakor znano, zapletena v vojsko z Italijo, in je po notranjih vstajah in nemirih vsa oslabiljena. Umevno, da smatrajo zato balkanski narodi sedanji čas za najprimernejši in najprikladnejši za osvoboditev rojakov izpod turškega jarma. Bojno razpoloženje med balkanskimi narodi se je zato od dne do dne večalo in krepilo. Velesile so pa začele zopet pomirjevati in posredovati. Ravno

ko bi bilo imelo doseči to posredovanje svoj vrhunec in so nameravale veljavlasti ravno napraviti odločilne korake, je Črna gora dne 7 oktobra napovedala Turčiji vojsko. Druge države še niso sledile temu vzgledu, toda bodo v prihodnjih dneh. Med tem je že prišlo na črnogorski meji do spopadov, v katerih so bili Črnogorci zmagovalci. Največja nevarnost vojske na Balkanu obstoja v tem, da bi se bojni ples raztegnil na celo Evropo. — **H r v a š k o - s l o v e n s k a e d i n o s t.** Zastopniki Hrvaške stranke prava in Vseslovenske ljudske stranke so imeli v smislu sklepov v Opatiji te dni na Dunaju posvetovanja, v katerih se je sklenilo osnovati združeno Hrvaško-slovensko stranko prava. Dne 20. oktobra bodo imeli državni in deželni poslanci obeh strank v Ljubljani veliko zborovanje. Bog živi edinost med Hrvat in Slovenci! — **D e l e g a c i j e z b o r u j e j o** ves tekoči mesec neprenehoma naprej. Glavna pozornost je obrnjena na Balkan. Vojaška uprava zahteva zopet 205 milijonov v okrepitev naše armade.

Mobilizacija v Bolgariji in Srbiji. Znani italijanski časnikar Guelfo Civini, ki se sedaj nahaja v Srbiji, piše od tam z dne 6. oktobra: Danes sem doznal, koliko Srbov se do danes še ni odzvalo pozivu za mobilizacijo: 17 jih je! Koncentracija poklicanih I. razreda, ki so bili poslani v Niš in na mejo, je že dovršena. Ta prva masa srbske armade je že proč z vso artiljerijo in z vsemi aprovizacijskimi sredstvi, pripravljena, da se, ali vrže preko meje, ali pa združi z bolgar-

sko armado. Govori se tudi, da so že močni oddelki na potu proti Srbiji. Le 17 takih, ki se niso javili, od 80.000 mož, ki so bili še pred par dnevi mirni državljani v dobi med 20. in 40. letom, ki jih je sedaj vojna odtrgala od njihovih hiš, njihove zemlje in njihovih poklicov, od kmeta do odvetnika, od zidarja do uradnika: to je v resnici lepa primera. Še 6 dni, in ne bo več sposobnega Srba, ki ne bi bil vojak. Če ne bo imel puške na rami, jo bo imel doma, za zadnje obupne odpore. In to vzbuja v resnici občudovanje. Dunajčani, ki v kupletih svojih operet brijejo norce s temi Balkanci, so se začeli zavedati, da je to resna opera in da ima že celo gotove znake tragedije. Tudi posameznosti, ki so se preje zdele smešne, postajajo sedaj značilne in ganljive.

Videl sem n. pr. sinoči v kavarni gigantskega, 2 metra visokega zardelega, ponosnega narednika pehote. Pred tremi dnevi je bil še priden prekajevalec, ki se je gibal za svojim pultom med klobasami in slaniki. Poklican pod orožje, je prepustil prodajalnico ženi, oblekel uniformo in odšel ves vesel, da bi, kakor je rekel, „delal klobase iz turškega mesa“. Neki brivec, ki je imel eno izmed najelegantnejših brivnic v Belem gradu, je, ne da bi čakal poziva, prepustil britve svojim pomočnikom, ter odšel na mejo na čelu neke iregularne čete, ki je na poseben način oborožena s puškami, noži, pištolami in ročnimi bombami. Takih čet že kar mrgoli na meji. Računajo, da se prihlasi iz vse Srbije okoli 1000 takih metalcev bomb.

Drugi znani italijanski časnikar Luigi Barzini je v Bolgariji. Ta javlja istega dne: Danes se začenjajo na meji koncentracije velikih enot. So cele divizije, ki so danes izpopolnjene in zavzemajo določena jim mesta. Med tem pa odhajajo iz Sofije polk za polkom. V mestu, ki se je zdelo od večeraj izpraznjeno, se pojavljajo, kakor pričarani iz zemlje, novi potoki oborožencev, ki se zde neizčrpni. Vsak čas se na koncu kake ulice čuje glas bobnov in zbi-

rajo se redki ljudje, ki kriče: hura, katere klice ponavljajo silni glasovi korakajočih bataljonov. Vsak vojak ima v cevi puške šopek mirt in cvetlic. Teletnjaki, kape in pasovi so okinčani s cveticami.

To so zadnji pod orožje pozvani, vsi že priletni, lepi, širokopleči in močni možje. Vsi so popolnoma na novo opravljene; na njih ramah se blišče še nerabljene skledice za juho. Korakajo v občudovanja vrednem redu ter odgovarjajo na aklamacije ljudstva z dviganjem rok, kakor v prisego. S svojimi težkimi uniformami po ruskem načinu in svojih energičnih slovanskih fizijognomijah spominjajo nekateri bataljoni na ruske kazake. Ti stari razredi tvorijo tako popolne polke, kakor so oni linijski. Kmetice spremljajo svoje može na postaje, ter stopajo resno ob straneh bataljonov. Ko pa prihajajo do aklamacij, kličejo tudi one: hura!

Nekaj o ledenih gorah. Na severu pridejo navadno do 42 stopinj severne širine, večkrat do 40, semtertja pa do 38 ali 37 stopinj; na jugu navadno do širine Capetowna, torej do 35 stopinj, a 30. aprila 1894 so videli ledeno govo v širini 26½ stopinje. Kane je zadel ob zalivu Baffin na 280 ledenih gora, nobena ni merila manj nego 60 metrov višine (šest sedmink jo je pa pod vodo). Drygalski je videl pri Jakobshavnu ob Grenlandiji ledeno goro, ki se je bila ravno odcepila od ledenika. Višino je določil na 137 metrov. 70 takih gora je meril, štiri so bile višje nego 100 metrov, 14 od 70 do sto, 25 od 50 do 70 metrov, 27 pod 50 metrov. Ena največjih dosedaj znanih ledenih gora je bila ona, ki je plavala od decembra 1854 do aprila 1855 po Južnem Atlantiku; vsaj takrat so jo videli, srečalo jo je 21 ladij. Tudi merili so jo, in dobili enkrat dolžino 60 milj, širino 40 milj, višino na najvišji točki 90 metrov, vsebino so tedaj preračunili na 500 kubičnih kilometrov. Ladja Valparaiso je sredi septembra 1908 oplula neko tako goro, ki je merila v širino 44 km (od Ljubljane do Ljubelja), v dolžino 123 km (od Ljubljane skoro do

Gradca ali Rovinja ali pa do Senja; do Trsta je po zračni črti samo nekaj čez 70 km). Na dve uri daleč je bilo slišati bučanje morja, zaganjajočega se v ledene stene. Površina je bila večja nego pol kranjske dežele; razume se, da je največja ladja proti takemu velikanu samo orehova lupina.

Katoliško gibanje na Hrvaškem.

Že davno se je na Hrvaškem čutila živa potreba krepkega katoliškega glasila, ki bi obsegla vse hrvaške dežele. Četudi je framasonsko časopisje na videz nehalo ofenzivno delovati, vendar potom svojih glasil sistematično zastruplja narod z raznimi tendencioznimi vestmi. Da se temu napravi konec, se v hrvaški žurnalistiki v kratkem izpolni zevajoča vrzel in ustanovi strogo hrvaško-katoliški dnevnik. Stvar je v najboljšem tiru ter bo že 1. prihodnjega meseca izšel katoliški dnevnik, list, ki bo na višku svoje naloge ter bo vzgajal javnost v vseh vprašanjih v duhu prave vere in resnice. Razume se samoposebi, da bo katoliško gibanje vsled tega mnogo krepkeje in bo imelo več izgleda na uspeh, nego je bilo to sedaj, ko nismo imeli izrazitega glasila. Tudi na vseh drugih poljih je na Hrvaškem katoliško gibanje zelo živahno. Zlasti med učečo se mladino si pridobiva katoliška misel vedno več tal in ima med dijaštvom ogromno število zvestih in vnetih privržencev. Upajmo, da bo sedaj, ko se je Hrvaška stranka prava združila z našo Vseslovensko ljudsko stranko, napredovanje katoliške misli še krepkeje.

Hitrost nekaterih živali. Najhitrejša čveteronožna žival je gazela, napravi na sekundo 27 metrov, seveda samo za malo časa, konj-dirkač 25'3 m, ruski volčji pes 25 metrov, angleški hrti-dirkači 18—23 metrov, napol divji psi Eskimov 15 km na uro. Povprečno predirja konj v minuti 1'2—1'3 km, zajec do 1'08 km, žirafa 900 metrov, tiger 860, severni jelen 850, volk samo 570, a je zelo vstrajen, napravi v eni sapi pota 80—100 km. Postovka preletí na uro 490 km, virgiški deževnik 415 km, sokol-selivec 269, izučene lastavice

245, najhitrejši golob-pismonoša 190, noj s pomočjo peruti 33 km, torej neka-ko od Ljubljane do Podnarta. Tudi nekatere ribe so jako hitre: delfin 37 km na uro, losos 24, slanik pa 22 km.

Znamenita iznajdba na polju zrakoplovstva. Z Dunaja poročajo: Inženir Klinkoš je iznašel aparat, s katerim je aviatikom in zrakoplovcem omogočeno, tudi ponoči opazovati v širokem krogu dogodke na zemlji. Aparat nudi svetilne moči za 50.000 sveč.

Sultan Abdul Azis v Parizu.

Turški sultani ne smejo potovati po tujem, razen če gledó v boj; vsaj navada je taka. Omikani Abdul Azis (1861 do 1876) bi bil pa leta 1867. kaj rad videl svetovno razstavo v Parizu. Ugibali so, kako naj ukanijo pobožne mohamedane. Nekdo je predlagal, naj se napove navidezno Franciji boj in naj odrine sultan z vojniki iz Carigrada. Nasvet je propadel. Dobili so drug izgovor, ki se jim je zdel boljši: razglasili so, da je podaril Napoleon Azisu Francijo. Če je šel ta na razstavo, je šel torej v svojo pokrajino; s tem je bila stvar rešena. Pri povratku je pa Azis lepo Francijo blagohotno odstopil Napoleonu v nadaljno vladanje.

Državna kuharica. Francoske kuharice bo v kratkem času doletela velika čast; ena izmed njih bo namreč nosila naslov „profesorja kuharske umetnosti“ na državni poljedelski šoli v Grignonu. Poljedelski minister je namreč to mesto ravnokar razpisal. Prosilke za to službo morajo biti stare od 25 do 40 let, predložiti morajo svoje rojstno izpričevalo in izpričevalo o lepem vedenju ter dokazati francosko državljanstvo. Pred vsem pa morajo prestati strog izpit v kuharski umetnosti, pri katerem morajo skuhati obed, za katerega predpiše posamezne jedi „preizkuševalna“ komisija. Ako dokaže na ta način svojo spretnost, dobi najboljša kuharica naslov „profesor“.

Dober odgovor. Angleški diplomat je bil povabljen k sedanjemu ruskemu caru Nikolaju na obed. Prevrnil je kozarec, rdečica ga je polila, vse je bilo

v zadregi. Nikolaj, sicer jako dobrodušen, se hoče malo pošaliti in pravi: „Ali je pri vas na Angleškem taka na-

vada?“ — „Da, včasih se pripeti kaj takega, a na Angleškem tega nihče ne opazi.“

Orli.

Več odločnosti in korajže! Marsikateri bi rad kaj pomagal pri društvu, pa ne ve, kje naj prime, česa naj se loti. Misli si: saj imamo načelnika, saj je odbor za to, da dela. Ta je prazna! Pravi Orel ne bo čakal, da mu kdo ukaže, to in to moraš storiti, on bo sam našel v društvu vedno dosti dela. Ko prideš v telovadnico in vidiš notri prah in nesnago — metlo v roke! Red in snaga sta dva izmed prvih pogojev za procvit društva. Pa ne samo v telovadnici, zunaj v družini, na vasi, ko pridemo fantje skupaj, povsodi se da delati za društvo. V vsakdanjem življenju se mnogokrat ponudi prilika, pokazati se odločnega fanta. V družbi se kdo rad pošali, ne pusti, da bi se na račun Orla zbijale neslane šale. Epa kaplja odločnosti včasih več pomaga kot cel škal modrosti, sem slišal včasih. Koliko se še greši v tem oziru! Če greš v gostilno, zahtevaj tam naš časopis, naše vžigalice. Ako jih gostilničar nima, ne sme ti biti to vseeno! Prišel je zadnjič v slovensko gostilno v Slovenski Bistrici korajžen fant in zahteval „Slovenca“. „Stajerea“ je imel, „Narodni List“ tudi, ne pa naših časopisov. In fant mu jih je povedal. Samo Slovenci hodijo v take gostilne, in med njimi večina naših pristašev. Krivda je torej naša, ker ne zahtevamo, ker se premalo postavimo. Marsikdo se boji, nositi naš znak, naše časopise bere samo doma, ker se boji, kaj bodo ljudje rekli, če ga vidijo javno. Učimo se v tem oziru od nasprotnikov! V vlaku, v gostilni, družini beri naše časopise in povej družbi, kako zanimivi so. Fantje moramo agitirati za naše liste. V večjih krajih naj bi se po trafikah prodajal „Slovenec“ in „Straža“. Fantje sami moramo za to poskrbeti, ako se noben hudir ne zgane. V Gradcu je Orel poskrbel, da

se prodaja „Slovenec“. V začetku je bilo slabo, Orli sami so morali liste kupovati. Sedaj jim ga ni več potreba, ljudem se je priljubil. Kaj pa na koločvorih v Mariboru, Celju in drugod? Fantje, koliko dela nas še čaka! — Eno moramo imeti vedno pred očmi: zavest, da mi nismo nič manj kot nasprotniki! Ljudstvo je z nami in mi smo odločujoč faktor v deželi. V javnosti pa se to premalo pozna zato, ker smo preponižni. Le ne poslušati raznih pisarjev, komijev in študentov. Znajo morda sladko govoriti in se lepo oblačiti. To je pa tudi vse! Pošten kmečki fant zagorelega obraza z žuljavimi rokami pomeni za narod več, kot dva ducata izkrokanih škriccev! Tega se moramo fantje zavedati! Govoriti, zmerjati duhovščino in sramotiti poštene fante, to je lahko delo, za to ni treba biti posebno brihten in študirani, to zna vsak. Ali žrtvovati se, to je druga. Ko smo bili svoj čas v Petrovčah na orlovski slavnosti, in so zvečer liberalni petelini peli ter nas zmerjali na koločvoru, je rekel eden naših fantov: „Sedaj pa vidim, da nimajo Orli nobene korajže. Ko bi mi Sokolom tako žvižgali, nas pobijejo.“ Ta fant ni imel pravega pojma o pravi fantovski korajži. Mi bi bili takrat lahko zapodili liberalce spoti. Moči in korajže smo imeli tudi dosti, da bi pretepli nagajivce. Toda kaj bi s tem dosegli? Nasprotniki bi dosegli s tem svoj namen. Najbolj se maščuješ nad barabo, ki za tabo vpije, če se smeješ in jo pomiluješ. V tem tiči razlika Orlov od Sokolov, da smo mi prerresni, da imamo važnejše delo, kot pa napadati rodne brate. Ni se potreba pretepavati za uspeh naše organizacije; pretep ne bo rodil dobrih sadov. Orel se je v petih letih tako razširil in raste od dne do dne zato, ker veje v organizaciji kr-

ščanski duh in se potom tega izobrazujejo člani v resnosti, zavednosti in plemenitosti. Ako se bo vsak Orel tega zavedal, se nam ni treba bati za prihodnost. Surovost bo sama sebe vjedla in izginila. Opozoril bi slednjič le še na eno. Sloga in edinost nista nikjer tako koristna in potrebna kakor v društvu. Velikokrat pridejo nasprotja, ker ima vsak drugačen značaj. Zavedni fantje bodo znali tudi take slučaje izkoristiti v prid društvu. Če vidiš, da ima kdo napake — brez njih ni nobeden — a resno voljo delati za društvo, potrpi ž njim. Drug drugemu si moramo povedati in drug z drugim potrpeti, da bo za vse prav. Ako pa vidiš, da je kdo v društvu, ki dela vedoma razdor in samo razdira, bolje za društvo, da ga ni zraven in naj ima še take sposobnosti. Ako nima poštenega srca in resne volje sodelovati za naša načela, naj velja parola: Vun ž njim! Društvo se ne ceni po številu članov, ampak po njihovi zavednosti. Včasih ima vodilna oseba, recimo predsednik, kako napako. To te ne sme ovirati! Če vidiš, da je drugi slab, skušaj biti ti boljši. Če boš ti dober, a oni slab, bo še zmiraj boljše, kakor če bi bila oba slaba. A kako pogosto vidimo po društvih, da če ta ali oni ka-

kemu članu ni po volji, pa ali odstopi ali pa okoli raznaša in tako dela razprtije. Najbolj boš koristil društvu, če greš in sam napraviš, kar je drugi zamudil. Delo za društvo naj ti bo v čast in ne hrepeni po drugem plačilu, kot za uspehi društva. — Ko boste fantje brali te-le vrste, si bo morda kdo mislil: „Te stvari sem že velikokrat slišal, nič novega ni povedal. Fant nam hoče nauke dajati, pa jih je sam potreben. Res je, fantje, vsi smo potrebni naukov in izobrazbe, dokler smo mladi. Pokoncu glave, z jasnim čelom opazujemo svet, v glavi pa imejmo zavest, da je prihodnost v naših rokah in da se moramo pripraviti za-njo. Proč z otožnostjo in temnimi mislimi, naše roke so krepke, naše glave zavedne, bodočnost bo svetlejša! Vsakdanje stvari so to. Treba je, da se večkrat spomnimo na-nje. In zato mi boste že oprostili, da sem vam napisal to, kajti storil sem z željo, da bi bil vsak Orel res pravi fant — „fant od fare“.

Š. E.

Odseki Orla, pozor! Načelnik štajerske podzveze Orlov poziva vse odseke, da točno izpolnijo vprašalne pole, katere so dobili od glavnega vodstva zveze v Ljubljani in jih potem takoj odpošljejo.

Dekliški vrtec.

Bodimo na-se ponosne! Drage tovarišice! Čuden se vam bo morda zdel naslov „Bodimo na-se ponosne!“, toda treba ga je prav umeti. Če pogledamo malo okoli sebe, spoznamo, da je nam Slovencem treba več ponosa, kot ga imamo. Na kaj pa naj bomo me mladenke ponosne?

1. Bodimo ponosne in Bogu hvaležne, da smo rojene Slovenke in vzgojene v sveti katoliški cerkvi! Le pomislimo, koliko milijonov ljudi tava v temi nevere in krivoverstva. Lahko smo vesele, da smo me med tistimi srečnimi, ki poznamo luč, to je Kristusa. Bodimo ponosne na svojo krščansko vero, kažimo jo v zasebnem in jav-

nem življenju, vselej se ravnajmo po njenih naukih ter bodimo vrle in značajne kristjanke. Ako greš, draga tovarišica, po cesti, ko zvoní, bodisi opoldne ali zvečer, boš videla, koliko verskega ponosa in značajnosti se nahaja med ljudstvom. Koliko možkih se dančanes odkrije ob zvonjenju? Še šolarji se dostikrat ne zmenijo za to. A da je ženski spol tudi tak, nas uči izkušnja. Tu nam je treba verskega ponosa. Pokažimo, da smo članice Dekliške zveze, in kot take se ne sramujmo nikdar kazati verskega prepričanja, tudi v javnih prostorih ne!

2. Bodimo ponosne, da smo hčere Marijine! Biti hčerka Marijina, kolika

čast. Ne sramujmo se nikdar, nastopiti z znakom Marijine družbe ali Dekliške zveze. Svet naj ve, čegave hčere smo; ne sramujmo se tega nikdar in nikjer! Kakor se kraljevska hiša ne sramuje svoje matere, tako se me ne smemo sramovati svoje matere, ki je Kraljica nebes.

3. Bodimo ponosne, da smo Slovenke! Ne sramujmo se nikoli in nikjer svojega materinega jezika. Skrbimo tudi, da ga izgovarjamo brez tujk. Kako lepo je poslušati mladenko, ki govori lepo, čisto slovenski, brez tujih spa-kehrank.

4. Bodimo ponosne na svojo milo slovensko domovino! Če gledamo druge narode, vidimo, kako so ponosni in vneti za svojo domovino. Ne zatajili bi je, za ves svet ne. Koliko pa je pri nas ljudi, ki jim je malo mar narodnost. Nekateri se še niti ne potrudijo, da bi razumeli, kaj je narodnost in slovenska domovina. Nam, predrage, pa bodi skrb, da se zavedamo s ponosom svoje slovenske domovine in skrbimo, da ljubezen do nje vzbudimo tudi pri drugih.

5. Bodimo ponosne na svoj, še tako prosti, kmečki dom! Pomislimo, koliko slavnih mož-učenjakov je izšlo iz priprostih koč. Ne pravi pesnik za-stonj:

Kar mož nebesa so poslala,
Da večnih nas otmo grobov,
Vse mati kmečka je zibala,
Iz kmečkih so izšli domov.

Da, kmečki dom daje slavne može, vzorne žene, boritelje za pravico, ter večino tistih, katerih se ljudstvo najbolj oklepa, in ki zanj največ žrtvujejo. Glejte, predrage, kako imenitna je in kaj nam vse daje priprosta kmečka hiša. Ne sramujmo se, ampak bodimo ponosne, da smo hčere kmečkega rodu. Če bi kmeta ne bilo, kdo bi skrbel za živež raznim drugim stanovom? Naj nas gleda kakš oholi mestjan postrani, nič zato, vsak pameten človek spoštuje in bo spoštoval kmečko ljudstvo.

Zato ti slava peta bodi,
Oj zibel naših boljših dni,

Nebo ti tisoč sreč prisodi,
Ves blagoslov na-te razlij.
M. Krajnc.

Rožica stanovitosti. Že tretje leto prihaja „Naš Dom“ kot samostojen list med nas. Z nekim posebnim veseljem ga vsakokrat pričakujem, saj nam prinaša vedno toliko poučnega; posebno me mladenke še imamo svoj lasten predalček v njem. Kakor je vrt lep, če je poln cvetlic, tako je tudi naš „Dekliški vrtec“ vsakokrat poln raznovrstnih cvetlic. Ko tako skrbno prebiram in iščem v našem vrtcu, le ene rožice še nisem našla v njem, to je: rožica stanovitosti. Oh, da bi ta rožica v naših dekliških zvezah še bolj cvetela, potem bi obrodila še več lepili, zlatih sadov. Ko prebiram „Društveni glasnik“, ki tako skrbno preuča, kako pridno deluje naša mladina — saj ni skoro župnije, kjer ne bi bilo mladeniške ali dekliške zveze — pravim sama pri sebi: Tako je prav, kajti pregovor pravi: V slogi je moč. V naših zvezah bi pa morala cveteti rožica stanovitosti še bolj kot zdaj. Ne smemo omahovati, če nas tudi naši nasprotniki zaničujejo, bodimo stanovitne, če je treba tudi kaj žrtvovati! Mnogokrat je mladenka vsa vnetja za dobro stvar in tudi pridno agitira za Dekliško zvezo v javnosti. Toda hipoma se spremeni, začne kritizirati in ni je več na mesečne sestanke. Taka mladenka seveda nič ne koristi Zvezi, četudi je še zapisana na papirju. Predrage mladenke, ravno tukaj bi moralo veljati: Besede mičejo, vzgledi vlečejo. Ta pregovor velja tudi za Marijino družbo. Marsikatera se sramuje nositi Marijino svetinjo ali dekliški znak. To ni prav in ni lepo. Poznam mladenko, katera se je prej sramovala nositi Marijino svetinjo, a zdaj sama trdi, da kakor je ona nehala častiti Marijo, tako je Ona njo zapustila. Le premnogo je takih mladenk, ki se v resnici smatrajo za poštene, a v javnosti pri procesijah si ne upajo nastopiti, ker se bojijo in sramujejo pokazati, da so članice Marijine družbe ali pa dekliške zveze. Drage Slovenke! Zato pa naj

rožica stanovitnosti cveti v vsakem dekliškem srcu. Ker plačilo je obljubil Bog samo tistim, kateri so do konca stanovitni, ne pa tistim, kateri bi samo eno leto ali nekaj dni njemu služili. „Ostani mi zvest do konca in dal ti bom krono zveličanja!“ — Vesele pozdrave pošilja vsem bralcem in bralkam „Našega Doma“ vaša Ljutomeržanka Mieka.

Svetovalka. (Radi pomanjkanja prostora in radi teh. ovir sledeči navdušeni klic „Svetovalke“ žal ni bil priobčen v Slomšekovi številki. Priobčujemo ga zato danes, ker je še vedno enako aktuelen in pozivamo slovenske žene in mladenke, naj se z vsem srcem drže „Svetovalkinih“ zlatih nauk!) — Tudi svetovalka je prosila urednika za mal kotichek v Slomšekovi slavnostni številki. Ker je odmerjen

prostor majhen, ravnam se po starem nasvetu, „kratko, a jedernato“, in svetujem, upoštevajoč Slomšekove nauke, sledeče: Tri vogle hiše podpira žena, in troje nasvetov dajem tudi jaz:

1. Mladenke, bodite sobojevnice v težki borbi katoličanov proti armadi „svobodne misli“!

2. Slovenka, ne ljubi samo svojega naroda, temveč deluj zanj, žrtvuji zanj vse svoje moči!

3. Slovensko ženstvo, vzgojui narščaj po geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“

V duhu Slomškovem na skupno delovanje v prid narodu slovenskemu, v duhu Slomškovem v bojne vrste proti brezverstvu, v duhu Slomškovem med krščansko misleče vzgojitelje mladine! — Tako vam kliče danes Svetovalka.

Društveni glasnik.

Sv. Lenart v Slov. gor. Dekliški shod ob Slomšekove smrti petdesetletnici, dne 25. avgusta 1912. Množica tisočera slov. mladen iz celih Slov. goric je bila zastopana. Prihitele so celo mladenke od Sv. Jurja ob Ščavnici, od Gornje Radgone, od Sv. Lovrenca v Slov. gor., od Sv. Urbana pri Ptjuju, iz Jarenine itd. Shod se je pričel s službo božjo. Pridigoval je g. dr. Hohnjec. Slovesno sv. mašo je služil g. župnik Janžekovič. Na čedno olepšanem zborovalnem prostoru, kjer je zavzemač častno mesto Slomškov kip, okrašen s slovenskimi zastavami, je otvorila in vodila zborovanje M. Androjnova od Sv. Jurija v Slov. gor. Povdarjala je v pozdravnem govoru pomen Slomškovega dneva, krasnega v naravi, še krasnejšega v dekliških srcih. G. dr. Hohnjec je obrazložil mladenkam razne Slomšekove nauke, ki naj postanejo vodilna načela slov. mladine. G. kaplan Bosina je pojasnil razmerje med Marijinimi družbami in Dekliškimi zvezami. M. Androjnova je govorila o pomenu dekliških shodov, katerih bi se naj mladenke vztrajno udeleževale, bodisi v domači Dekliški zvezi, bodisi o priliki javnih nastopov. Zatem je nastopilo 17 dekliških govornic, ki so povdarjale Slomšekove zasluge, slavile njegove vrline, ga proslavljale kot vzor moža, vnetega za blagor slov. ljudstva, ga kazale kot vnetega domoljuba, ki se ni nikdar sramoval svojega priprostega doma, ki je z vsem žarom ljubil svojo rodno zemljo, ga povzdigoval kot vzgojitelja, buditelja in branitelja slov. ljudstva, kot moža, ki ni omagal v boju za pravico in resnico, ki je pa dostikrat žel nehvaležnost in trpljenje za svoj trud. Mladenke

tudi niso pozabile, da je bil Slomšek tudi rad pošteno vesel in je v ta namen zložil in priredil toliko poštenih, mičnih, kratkočasnih a vedno poučnih pesmic, ki še vedno odmevajo iz slovenskih grl. Zahvalimo nebesa, ki so dala Slovencem tega izvanrednega, velikega moža. Nastopile so: Letnik Ivana (Sv. Lenart v Slov. gor.), Zemljčič Trezika, Osojnik Neža (Sv. Peter, G. Radgona), Ferlinc Roza, Jež Helena, Dolajš Julka (Sv. Jurij v Slov. gor.), Muršec Marija, Lederer Ana, Lubec Marija (Sv. Rupert v Slov. gor.) Poljanec Marija, Borko Terezija, Močnik Franciška (Sv. Anton v Slov. gor.), Klobasa Amalija, (Sv. Benedikt v Slov. gor.), Vrščič Marija (Sv. Jurij ob Ščavnici), Krevl Pavla (Vurberg ob Ptjuju), Zlahčič Marija (Sv. Urban pri Ptjuju), Donko Terezija (Jarenina). Oglašenih je bilo še več govornic, a je bil čas prekratek. Med splošnim navdušenjem je Androjnova zaključila shod z besedami: Mladenke, ravnajmo se po naukih, ki smo jih slišale in govorile. To bo pravo oživiljenje velikega duha Slomškovega, ki naj zavlada v naših srcih in domovih, po vsej zemlji slovenski!

Sv. Lenart v Slov. gor. Povsod se sliši, kako se mladina pridno giblje v svojih mladinskih zvezah, najmanj glasov ali celo nič pa ni iz Slovenskih goric; iz St. Lenarta v Slov. g. pa še nikdar nisem nič našel v našem mladinskem listu, kako se kaj izobražujejo. Dekleta še nekaj delujejo v Dekliški zvezi a o fantih pa ni čuti ne duha ne sluha. Ali vas ni nič v tej fari? Zadosti jih je, a tem manjka korajžje, ker se boje nemškutarskih funfarov ali slovensko povedano — cajnjarjev. Nič se ne boje

teh revnih funfarov, ampak si ustanovite rajši mladeniško zvezo, in ko bomo imeli ustanovljeno to potrebno društvo, potem pa si lahko oskrbimo še najbolj potrebno, to je »Orele«, ki ga še ni v celih Slovenskih goricah. Ko bomo enkrat močno združeni, se bodo nemškutarjem hlačiče tresle, ker nimajo nič poguma. Torej fantje na plan in na delo!
Šetarski.

Sv. Trojica v Slov. gor. Mladeniški shod v proslavo Slomšekovo dne 15. avgusta 1912. Pri najlepšem vremenu se je vršil krasen shod. Zastopane so bile vse župnije Slov. gor. Tudi zastopnike Murskega in Dravskega polja smo videli. Mogočne zastave in zeleni slavoloki so pozdravljali prihajajoče. Samih mladeničev je bilo do 500. Slavnost se je pričela s službo božjo. Pridigoval je v prenapolnjeni romarski cerkvi g. kaplan Bosina, sv. mašo je daroval g. pater Fortunat. Mladeniči in možje so v velikem številu pristopili k sv. obhajilu. Takoj po cerkvenem opravilu se je pričel na prostem pred samostanom okrog košate lipe mladeniški shod. Nad posebej pripravljenim govorniškim odrom je visela okinčana podoba škofa Slomškega. Shod je otvoril g. kaplan Bosina, ki je v imenu S. K. S. Z. pozdravil nad tisočero množico ter vodil zborovanje. Vlč. g. gvardijan pater Kasijan Zemljak nato navdušeno pozdravi navzoči zbor, oziraje se na pomen Slomškovega delovanja. Franc Žebot govori nato o delovanju škofa Slomškega za slovensko ljudstvo. Slomšek je bil pisatelj, pesnik, buditelj ljudstva, zlasti mladinski vzgojitelj, narodno-obrambni delavec, velik in iskren domoljub. Poslanec Roškar je v navdušenem govoru podal mladeničem zlata vredne nauke. Mladost je čas priprave za življenje, mladenič naj porabi čas za izobrazbo, pošteno življenje, vzgojitev značaja. Naj bo vstrajen v boju zoper razne mladinske strasti, naj ljubi svoj, če tudi reven dom, naj se varuje tujine, domu naj posveti vse svoje moči. G. M. Erhatic, kaplan, Sv. Anton, priporoča mladeničem, naj bodo vstrajni v svojih dobrih sklepih, naj se ne dajo omajati in zapeljati od sovražnikov, naj bodo neizprosni in jekleni značaji v boju, za pošteno pravično stvar. Za tem so nastopili mladeniči. Poljanec Ljudovik, Sv. Anton v Slov. gor. priporoča tovarišem, naj se po vzgledu Slomškovega nikdar ne sramujejo vere in materinega jezika. Plavec Alojzij, Sv. Jurij v Slov. gor. govori o pomenu kmečkega stanu. Naj se ga mladeniči nikdar ne sramuje! Caf Maks, Sv. Jurij v Slov. gor. govori proslavo Slomšku, čigar delo nadaljujejo sedanji voditelji slovenskega ljudstva, ki zbirajo zlasti mladino v Slomškovega duhu — v naših organizacijah. Sledimo jim neustrašeno. Borko Ivan, Sv. Anton v Slov. gor., povdarja, naj bi slov. mladenič proučeval slov. zgodovino. Preteklost nas uči, kaj je treba storiti sedaj, kako se boriti za svoj obstoj, za svetinje naše, da bo bodočnost naša lepša in srečnejša. Brezner Karol, Sv. Jurij v Slov. goricah deklamira Slomšku v proslavo, povzeto iz knjižice »Slomšekovo rojstvo«, (Mih. Lendovšek 1900), »Slomšek Anton, zvezda svetla, ki na nebu si slovenskem, slava tebi vekomaj« itd.

K sklepu povzame še besedo g. kaplan Bosina: Ob času francoske revolucije so se zbirali pošteti francoski mladeniči in so se borili zoper nasilnike svojega ljudstva. Imenovali so jih »Zlata mladina«. Zlati mladeniči, vneti za vse dobro, neustrašeni in pogumni v boju za svoje pravice slovenskega ljudstva, naj bodo tudi naši mladeniči, sinovi slovenske zemlje, Slovenskih goric, ki jih je Slomšek otel tujemu nasilju. Shod, ki se je vršil v najlepšem redu, je bil s tem zaključen. Obrodi naj sad tisočeri!

Ptuj. Obetali smo si sicer pri Slomškovi slavnosti dober vspeh, — a tega sijajnega izida pa le nismo pričakovali. — Nabito polna je bila obsežna dvorana Narodnega doma. — Gostje od blizu in daleč so bili prihiteli. V posebno čast pa si štejemo obilen obisk velečastite duhovščine iz Ptuja in okolice. Hvala jej! Pokazali so velečastiti gg. duhovniki s tem dejansko; — da vedo spoštovati delovanje naših organizacij. — Prireditve je obsegala govore, petje, deklamacije, gledališko igro »Nekdaj in sedaj« in Alegorijo »Tri vile«, katera se je končala z deklamatorično sliko »Poklonitev Slomšku«. Po otvorilnem pozdravu g. duh. voditelja je poprijel za besedo učitelj in voditelj spodnještajerske slovenske mladine, vlč. g. prof. dr. Jos. Hohnjec. Dr. Hohnjec je govoril, s tem je povedano vse. Prepričevalne besede, zlati nauki, ki nam jih je podal, so povzročili obče navdušenje, — o čemur je tudi pričalo ob koncu govora burno ploskanje in ognjevit živijoklici. Mladina pa hoče vlč. g. organizatorju pokazati svojo hvaležnost s tem, da bo hodila po potih Slomškovih naukov zdaj in vselej. — Pevske točke, izključno z vspreddbo Slomškovega teksta, so zelo ugajale občinstvu. Da se je pa tako dovršeno pelo, je zasluga našega požrtvovalnega pevovodja g. Fras in njegove gospe, ki tvori s svojim zvonikom glasom kras vsakega pevskega zbora. Tri deklamatorke so žele kaj obilo priznanja. Posebno radost je vzbujal pozdrav od strani ljutomerske Dekliške zveze, — po mladenki Viktoriji Ribič, ki je svojemu pozdravu na prav primeren način priklopila nasvete glede čitanja. Burno je bil aklamovan njen govor. Dram. del predstave je bil kratko rečeno, krona prireditve. Hvalo in priznanje so želi naši diletantje od občinstva v toliki meri, da se mi ni treba tozadevno še spuščati v podrobnosti, tem manje, ker bi morda prevelika hvala izgledala kakor samohvala. Dekliška zveza se le iskreno zahvaljuje vsem, ki so s sodelovanjem omogočili tako izboren vspeh. Osobito vrlim Orlom, gospodu Šentjuncu, gospodu Krištofu, g. režiserju Klenovšku in potrpežljivi šepetalki gospej Šentjuncu, kakor ljubki mladini, ki je s svojim pogumnim nastopom razveselila srca poslušalcev. Omeujam le še na kratko, da je igra »Nekdaj in sedaj«, sestavljena po požrtvovalni članici naše zveze gdč. Erni Razlag, žela obče priznanje ter, da je po mladenki Franci Vrazovi, članici svetinjske Dekliške zveze dospela Alegorija »Tri vile«, kateri smo k sklepu primerno priklopili Zemljičevo »Po-

klonitev Slomšek! ugajala poslušalcem. Po končanem vsporedu se je razvila v spodnjih prostorih Narodnega doma živahna prosta zabava, pri kateri nas je osobito razvedril s svojimi ljubkimi pesmicami vurberški pevski zbor. Tudi govorov ni manjkalo, omenjam tu le častitko godovnjaku drž. poslancu M. Brenčiču, njegovo zahvalo in šaljive besede svetinjske članice Fanice Vrazove, ki so povzročile, da se je nabralo za Slovensko Stražo 14 K 50 v. Zadovoljni so zapustili udeleženci ta sestanek, — aranžerji pa so lahko ponosni na tako izborno uspešno prireditev. Opozarjam članice in somišljenike na shod Dekliške zveze, dne 20. t. m. v društvenih prostorih; na dnevnem redu so zanimiva poročila o evharističnem kongresu na Dunaju! Na svidenje!! Marica.

Ptujska okolica. Zopet se nam je preselilo vrlo deklet iz te solzne doline v boljšo domovino. Pridna hčerka velespoštovane katoliško narodne obitelji Franca in Alojzije Ribič posestnika v Krčevini štev. 32. je umrla. Vrli oče je zidarski delovodja in že večletni odbornik Krčevinskega bralnega društva. Mlado deklet Alojzija Ribič je bila rojena dne 2. okt. 1894. Zadelala jo je srčna kap opoldne dne 16. avgusta t. l. Zopet je začela govoriti še le deseti dan, po noči ob 3 uri. Prva beseda, ki jo je izpregovorila, je bila: »Jezus!« Potem je začela klicati ljubega očeta in zlato mater in drage sestrice in bratce. V sredo, dne 25. septembra je pa umrla. Pogreb je bil v soboto dne 28. septembra zjutraj. Spreveda se je udeležilo mnogo ljudstva s tremi častitimi gospodi domačimi kaplani. Počivaj v miru!

Svetinje pri Ormožu. Premili N. D.!! Že dolgo nisi prinesel nikakega poročila od nas, in morebiti si kdo misli, da so svetinjska dekleta zaspala, a vendar ni tako. Da pa boste bolj verovali, pa podam tukaj kratko poročilo o našem delovanju. Od novega leta sem smo imeli štiri poučne shode in tri igre in sicer: Dne 21. januarja nas je Francka Vraz vspodbujala k neustrašenosti ter nam podala pet nasvetov, po katerih naj bi se ravnala vsaka članica. Vlč. g. duh. voditelj pa so nam priporočali, da naj kar najbolj skrbimo za izobrazbo v gospodinjstvu. Dne 19. majnika sta nas posetili članici središke Dekliške zveze Pepca Stamberger in Lojzika Serec. Prva nas je vspodbujala k pogumu, ter mam za vzgled postavila ono armensko deklico, ki je v letošnji vojski s svojo četo pogumno premagala Italijane. Orisala nam je tudi, kako in s kakim orožjem naj se me bojujemo proti našim sovražnikom. — Druga pa nam je v lepo sestavljenem govoru opisala, da naj bomo nase ponosne in sicer: kot kristjanke, kot Marijine hčerke in kot Slovenke, na svojo slovensko domovino in svoj ču tudi priprosti kmečki dom. Pavlina Jerebič pa nas je poučila, kako moramo tudi ženske biti junaške. Naj se varujemo opojnih pijač, in naj tudi svoje tovarišice odvrčamo od slabega in jih navajamo k dobremu. Kako naj gojimo duševno življenje, nas je poučila Micika Kosi. Veleč. g. duh. voditelj se v imenu vseh zahvali središkima odposlankama,

ter nas navdušuje k neustrašenosti. Dne 14. julija smo priredile igro »Prisiljen stan je zaničevan«, katera se je izborno obnesla. Na sestanku 21. junija pa nam je Francka Vraz razložila, kako nam je treba ljubiti domovino in svoj materni jezik. Veleč. g. duh. voditelj nas je posvaril, naj ne silimo brez potrebe v mesta, kjer se lahko pogubimo v verskem in narodnem oziru. Potem nam je razdelil vloge za igro »Fabiola in Neža«. Dne 28. julija smo skupno z Mladeniško zvezo priredili igro »Tri sestre«, katera se je tudi prav dobro obnesla. Na praznik Marijinega vnebovzeta dne 15. avgusta smo priredili Slomšekovo slavnost s sledečim sporedom: Predgovor k igri, govoril č. g. Francišek Magdič. Igra »Fabiola in Neža«, potem je nam č. g. Fran Toplak v vznesenih besedah opisal življenje in delovanje slavljenčev. Nato je sledil dramatičen prizor na čast A. M. Slomšku. Potem je bila prosta zabava s srečolovom in šaljivo pošto. Cela slavnost se je prav sijajno obnesla. Da pa se ljudstvo zanima za naše prireditve, je pričala vsakokratna obilna udeležba. Drage sestre! Skrbimo, da bo naša zveza v prihodnje še bolj procvitala. Naj nam ne bo noben uspeh zadosti velik, nobena žrtev dovolj obsežna! Čim več storimo, tim bolj vidimo, da smo še veliko premalo storile. Torej na delo, in:

Bog živi našo zvezo zdaj,
Bog daj, da močne bi postale
in mili naš slovenski kraj
potujčenja bi varovale. Tajnica.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Z radostjo Ti, predragi Naš Dom poročam, da si tudi pri nas v kratkem ustanovimo prepotrebno Dekliško zvezo. Na rožensko nedeljo smo po večernicah imele prvi stanovski sestanek, ki je bil prav dobro obiskan. Preč. g. župnik so izrazili željo, kako bi nas radi zbrali vse okoli Jezusa v najsv. zakramentu, razložili so nam pomen in pravila Dekliške zveze ter nas navdušili za njo. Sedaj pa dekleta na noge! Ne strašimo se bojev, ne obrekovanja in zasramovanja od strani nasprotnikov, pristopimo vse, brez razločka na stan k Dekliški zvezi, izobražujemo se po krščanskih načelih, kajti le izobražen človek kaj velja pred svetom in le takšen se lahko bori zoper vse sovražnike. V kratkem se zopet snidemo, tedaj pa pridite vse! Mladenka.

Ponikva ob juž. žel. Na velike Gospojnice dan, je imela tukajšnja Mladeniška in Dekliška Marijina družba zopet dan veselja; bil je vsprejem novih udov v Marijino družbo. Ali kakor se skoro povsod rado veselje skali, tako se je tudi tukaj primešalo nekaj grenkega pelina žalosti. Okoli 40 deklet se je odzvalo klicu nebeške matere Marije, da njej obljubijo večno zvestobo in se združijo pod njeno zastavo. Koliko pa mladeničev, bodete vprašali gotovo cenjeni gospod urednik? Žalibog resnici na ljubo bodi povedano — nobeden, akoravno je dosti mladeničev v naši župniji, ki bi lahko bili udje Marijine družbe. Dragi mi mladeniči ponkovski, kako bi tudi Vas bilo ganljivo videti, da bi se Vam zalesketal družbeni znak na Va-

ših prsih, kpa se tako bojite kakor da bi bila Marijina družba zares kakšen stahovit — bav, bav. Pa ni, le nikar se tako ne bojte, ampak kar dajte se zapisati. Gotovo ne bo nikomur nikdar žal, saj je to največje veselje za katoliškega mladeniča, ako se sme imenovati Marijin sin. Da, da, bo rekel, v družbo bi že pristopil, pa potem ne smem več v gostilno. O smeš, smeš, za potrebo sme vsak v gostilno da se pokrepča, ampak da bi tam popival in začel nevarno grešno znanje ali plesal taisto pa že ne. Rajni naš rojak Anton Martin Slomšek so zapisali v knjigi »Življenja srečen pot,« da pameten katoličan ne pleše, ampak le taisti kateremu se pamet moti. Tudi poštenega veselja Ti nihče ne brani, in ravno v tem Ti naše izobraževalno društvo nudi obilo krasne zabave, ako le hočeš. Družbenik T.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo 29. septembra smo imele dekliški shod »D. zv.« Prav pogumno in vneto je deklamovala Cilka Fajs Slomškovo: »Slovo Solčavskim planinam«. Ljubko-nežno je podala N. Kovač pesem: »Kaj delaš tukaj«. (Jezus v tabernaklju) iz Bogoljuba. Ferlež Marija pa je prepričevalno prednašala Slomškovo: »Pohvala sv. Križa«. Marija Lampreht je prav prisrčno deklamirala Slomškovo: »Zvezde«, jako dobro je Taborne Treza prednašala iz Bogoljuba: »Moj Jezus je tukaj« in slednjič prav ganljivo Drogenik Ana lepo Slomškovo: »Kje sem doma«. Kakor vidite, smo izbrali nalašč same najlepše Slomškove. Nekaj novega je bil danes poskus »koncerta« — ki se je dobro obnesel. Pela se je »Sirota« alt-solo s spremljevanjem harmonija ter dvospjev »Na tujih tleh«, istotako s spremljevanjem harmonij. Slednjič nam podajo č. g. voditelj nekaj časa primernih navodil ter nazadnje v daljšem govoru prav zabavno in velezanimivo predavajo o svojem dunajskem potovanju ob času kongresa. Končajo pa z ogorčenim razkrinkanjem naših nasprotnikov kakoršni so v resnici. Nikdar in nikjer jim prizanašati! Ta shod je pokazal velik napredek v vsakem oziru ter smo bile vse prav zadovoljne z njim. Le kmalu, prosimo spet kaj takega!

Vransko. Vranska fara ima mnogo podružnic, medtemi tudi 900 metrov visoko podružnico Matere Božje za Čreto. Tu se je letos zbrala naša mladina, da se zbere in navduši za nadalnje delo. Cela dva dni prej in tudi na slavnostni dan dne 1. septembra je nepretrgano deževalo tako, da se je bilo bati, da se bo vsak vstrašil težavnega pota. Toda vkljub slabemu vremenu se je zbralo mnogo navdušene mladine. V cerkvi je navduševal mladino naš vrli poslanec g. dr. Korošec. Po maši je bilo zborovanje zunaj cerkve pod lipo. Navzoče je pozdravil v imenu vranske fare, domači gosp. kaplan in je potem podelil besedo gospodu dr. Korošču. V svojem govoru je priporočal mladini, naj gre neustrašeno v boj za svoje svetinje, za vero in narod. Govorili so še g. premicijant Lukman, Franc Pečovnik (Vransko) o sovražnikih mladeniča, M. Šalomon (Vransko) katere lastnosti naj ima slovenska mladenka,

Trezika Šketa (Braslovče) ki je prinesla tudi pozdrave Pepice Senica, o morilcu mladine, o alkoholu, Julijana Ocvirk (Sv. Pavel) o slabem tisku. Mladina je šla vesela in navdušena domov, pa tudi stariši so bili veseli, ko so videli tako navdušene fante in dekleta; marsikateri je rekel, da mu ni žal, da je prišel. Shod bo gotovo rodil mnogo dobrega sadu.

Št. Vid na Planini. Zopet moram na kratko poročati, kako dobro deluje naša D. z. v tretjem letu svojega obstanka. Prvo podučno zborovanje je bilo 29. junija 1912. po sledečih točkah: 1. Predsednica Hedvika Tovornik otvori zborovanje in obenem prav lepo govori, kako da je D. z. potrebna vsaki slov. mladenki, ker le v zvezi dobivamo moč za potrebno izobrazbo. 2. Romih Pepca dek. »Lesena riba.« 3. Vajdec Urša govori o pokorščini do starišev. 4. Poljšak Marija dek. »Božje oko.« 5. Špan Ančka govori, kako se moramo dekleta varovati vsake grešne prilčnosti, posebno pa plesa. 6. Kožuh Nežika iz Zabukovja nas je tudi prav lepo pozdravila in obenem priporočala, kako moramo biti složne in se ljubite med seboj. Nazadnje nam pa še vlč. g. župnik podarijo obilno lepih naukov, nakar se shod zaključi. Drugo poučno zborovanje je imela D. z. 15. avgusta in sicer s sledečim vspehom: Predsednica otvori zborovanje in pozdravi zborovalke. 2. Ivanka Zašek prednaša, kako bi se naj posebno me dekleta vadile pravilno pisati. 3. Perčič Marija dekl. »Rada.« Ševšek Zefka prav lepo priporoča kako bi naj dekleta živele, da bi si ohranile čistost. 5. Tovornik Mimka dek. »Zakaj bi pač tako ne bilo. 6. Krajnc Franca priporoča, da moramo svoje prijateljice svariti, če zapazimo kaj pohušljivega na njih. Nazadnje se še vlč. g. župnik in pred. zahvalita dekletom, da se tako pridno udeležujejo zborovanj. Nato se shod zaključi. Dne 22. septembra smo obhajali slavnost v spomin 50letnice A. M. Slomška, katere se je udeležilo precejšnje število ljudstva. Vlč. g. župnik so imeli slavnostni govor. V krasnih besedah so nam orisali življenje nekdanjega vladike naše lavantinske škofije. Zlasti so nam živo predočili neumorno delavnost Slomškovo, ki je že kot bogoslovec in pozneje kot kaplan govoril in pisal v čisti slovenščini. Povdarjal je tudi g. govornik kako da se je Slomšek trudil izobraziti mladino. Spisal je z velikim trudom celo vrsto knjig. Ob koncu so nas č. g. župnik navduševali naj bomo po vzgledu Slomškovem tudi mi goreči, vneti in požrtvovalni za domovino Tovornik Jože je dek. »Slomšku.« Požun Ema razlaga tudi neumorno delovauje Slomškovo, Tovornik Hedvika prednaša in priporoča naj bi se tudi mladina prizadevala živeti po naukih Slomškovih. Potem so še dek. v slavo Slomšku: Ocvirk Cilka, Perčič Marija in Križnik Marija. Vmes so se tudi glasile Slomškove pesmi, pod vodstvom vlč. g. župnika in sicer: »Predica,« »Preljubo veselje in« »Lahko noč.« Dal Bog, da bi te krasne besede, ki smo jih slišale na zborovanju obrodile med nami obilno sadov.

Tajnica.